РАДА
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань освіти, науки та інновацій

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

До протоколу № 219
від 21 жовтня 2026 року

ВИСНОВОК

**до проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права
на користування надрами»
(реєстр. № 15454-1 від 17.08.2026)**

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 21 жовтня 2026 року (протокол № 219) розглянув у межах свого предмету відання проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами» (реєстр. № 15454-1 від 17.08.2026), поданий народним депутатом України В. Гриб, який є альтернативним до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами шляхом проведення аукціону (електронних торгів) та на умовах угоди про розподіл продукції» (реєстр. № 15454 від 30.07.2026), поданий народними депутатами України О. Бондаренком та П. Якименком, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування визначений головним з опрацювання цього законопроєкту.

У пояснювальній записці зазначено, що метою законопроєкту є удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами, покращення умов для залучення інвестицій, розвитку видобутку корисних копалин, їх збагачення та/або переробки, забезпечення сталості надрокористування, проведення конкурсів з укладення угод про розподіл продукції щодо ділянок надр стратегічного та/або критичного значення, а також створення належного правового механізму реалізації угод про розподіл продукції.

На відміну від основного законопроєкту реєстр. № 15454, альтернативним законопроєктом додатково пропонується врегулювати питання переоформлення спеціального дозволу на користування надрами на підставі укладеної угоди про розподіл продукції, передбачити можливість використання сервісних договорів у сфері користування нафтогазоносними надрами, надати надрокористувачу право передавати частину раніше розвіданого родовища корисних копалин для укладення угоди про розподіл продукції, а також внести зміни до Закону України «Про землеустрій» у частині рекультивації земель.

Комітет у межах предметів свого відання зазначає, що у законопроєкті міститься положення щодо *правового режиму, використання та охорони ділянок надр і геологічних об'єктів, що мають особливу наукову цінність.*

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) зазначає, що значна частина положень альтернативного законопроєкту збігається з відповідними положеннями основного законопроєкту № 15454, у зв'язку з чим зауваження та пропозиції ГНЕУ, викладені до основного законопроєкту, залишаються актуальними і для законопроєкту № 15454-1.

Щодо положень, характерних саме для альтернативного законопроєкту, ГНЕУ, зокрема, звертає увагу на неузгодженість запропонованого регулювання передачі частини раніше розвіданого родовища та переоформлення спеціального дозволу з чинними положеннями Кодексу України про надра і Закону України «Про угоди про розподіл продукції».

Крім того, ГНЕУ вказує, що запропоноване обмеження можливості власника земельної ділянки звернутися до суду щодо припинення земельного сервітуту може створювати ризики невідповідності статтям 22 та 55 Конституції України.

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування на своєму засіданні 24.09.2026 (протокол № 272) розглянув законопроєкт та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України його відхилити.

Національна академія наук України (далі – НАН України) за результатами розгляду законопроєкту надала пропозиції та зауваження, підготовлені Інститутом держави і права імені В. М. Корецького НАН України та іншими установами НАН України.

Фахівці НАН України зазначають, що альтернативний законопроєкт № 15454-1 не можна вважати альтернативним до основного законопроєкту № 15454 у повному розумінні, оскільки він значною мірою повторює положення основного законопроєкту, а його відмінності стосуються переважно доповнення та уточнення окремих механізмів. Водночас НАН України зазначає актуальність запропонованого регулювання та вважає, що законопроєкт може бути підтриманий за умови внесення до нього необхідних змін.

Серед зауважень НАН України, зокрема, звертається увага на необхідність уточнення визначення поняття «ділянка надр», забезпечення конкурентності аукціонів у разі наявності лише одного учасника, усунення юридичної невизначеності щодо припинення резервування ділянки надр, а також уточнення

положень щодо ділянок надр, які становлять особливу наукову, культурну або природно-заповідну цінність.

Міністерство освіти і науки України повідомило, що в межах компетенції розглянуло законопроєкт та **не має до нього пропозицій і зауважень**.

Підкомітет з питань науки та інновацій розглянувши на своєму засіданні 21 вересня 2026 року законопроєкт реєстр. № 15454-1 та надані до нього експертні висновки, пропонує Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, визначеному головним з підготовки цього законопроекту, самостійно визначитися щодо нього під час голосування на своєму засіданні з урахуванням усіх наданих зауважень та пропозицій.

Заслухавши та обговоривши інформацію голови підкомітету з питань науки та інновацій В. Колюха, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Комітету з питань екологічної політики та природокористування під час опрацювання проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами» (реєстр. № 15454-1 від 17.08.2026), поданого народним депутатом України В. Гриб, розглянути висловлені до нього зауваження та пропозиції та самостійно визначитись під час голосування на своєму засіданні з урахуванням висловлених у цьому Висновку зауважень і пропозицій.

2. Направити цей Висновок та висновок Національної академії наук України до Комітету з питань екологічної політики та природокористування, визначеному головним з підготовки цього законопроєкту.

Голова Комітету **Сергій БАБАК**